

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Karla Kosteckého a soudců Mgr. Hany Burešové a JUDr. Pavla Vacka v právní věci žalobce **D.L.**, bytem xx, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu č.642/2a, Liberec 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného čj. **KULK 73790/2011, OŠM 1681/2011 OVK** ze dne 17. října 2011,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje čj. KULK 73790/2011, OŠM 1681/2011 OVK ze dne 17. října 2011 se pro vady řízení zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. Žalovanému Krajskému úřadu Libereckého kraje se ukládá povinnost zaplatit žalobci Dominiku Lukešovi náklady řízení v celkové výši 3.000,-Kč, a to do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský úřad svým ve výroku rozsudku specifikovaným rozhodnutím ze dne 17.10.2011 potvrdil výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce z českého jazyka a literatury-základní úrovně obtížnosti. V odůvodnění svého rozhodnutí poté, co konstatoval základní momenty maturitní zkoušky v roce 2011, připomíná obsah žádosti z 30.9.2011 uplatněné D.L. Ten nesouhlasí s tím, že byla jeho písemná práce posuzována počtem bodů „0“ a žádá, aby byla klasifikována s výsledkem „prospěl“. Poukazuje na to, že po celou studia na gymnáziu projevoval dobré znalosti z češtiny, průměrně hodnocen známkou „dobře“, což bylo potvrzeno i při ústní zkoušce a v didaktickém testu v průběhu maturity. Poté krajský úřad odkazuje na vyjádření Centra, podle kterého byla písemná práce hodnocena nezávislým hodnotitelem se shodným výsledkem. I dokumentace vč. záznamu o přezkumu Centrem byla správná. Hodnocení výsledků maturitní zkoušky není závislé na prospěchu v průběhu studia. Závěrem žalovaný krajský úřad uvádí, že nezjistil v průběhu maturitní zkoušky porušení školského zákona ani vyhl. č. 177/2009 Sb., a proto výsledek dílčí zkoušky potvrdil.

Žalobce D.L. v podané žalobě namítá v podstatě totéž, co ve své žádosti z 30.9.2011. Je přesvědčen o tom, že se nelze při hodnocení písemné práce spokojit jen s konstatováním, že nepochopil zadanou komunikační situaci. Jedná se o subjektivní pohled, navíc mělo být hodnoceno i užití jazykových prostředků a kompoziční výstavbu. Záznam o hodnocení ale tato hlediska neobsahují, a proto pokládá hodnocení práce za neúplné. Práce vyhověla požadavku na rozsah a neobsahovala žádné gramatické chyby. Zkoušku musel opakovat celou, byť jen kvůli didaktickému testu, i když uznává tehdy platnou zákonnou úpravu. Připomíná, že podle nové právní úpravy se zkouška opakuje jen v její neúspěšné části. Byl zkrácen na svých právech i tím, že opravu musel vykonat na Střední průmyslové škole technické v Jablonci n/N, ačkoli maturitu skládal na xx a opravu hodnotil i jiný pedagog. Je otázkou, zda je takový postup vůbec zákonný. Navrhuje proto, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení žalovanému.

Žalovaný krajský úřad ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou. Krajský úřad sám písemnou práci nehodnotil, ale požádal o součinnost Centrum ve smyslu školského zákona. Práce byla přehodnocena nezávislým hodnotitelem, jak vyplývá ze zprávy Centra a výsledek byl řádně dokumentován. Proto se krajský úřad nemůže k hodnocení vyjádřit. Pokud by mělo být hodnocení výsledku zkoušky přezkoumáváno, pak přichází v úvahu výsledek hodnotitele. Žalobce konal opravnou zkoušku v intencích tehdy účinného zákona a vyhlášky. Také v souladu s tehdy platným ust. § 78a odst. 4) školského zákona určilo místo konání opravné zkoušky Centrum a takto určená škola také zajistila odpovídající podmínky zkoušky.

Předmětem přezkumného řízení soudního je rozhodnutí správního orgánu. Tímto rozhodnutím, učiněným podle § 82 odst. 2) z. č. 561/2004 Sb., potvrdil krajský úřad výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky – písemné práce z českého jazyka. Zasáhl tak do oblasti veřejných subjektivních práv a povinností žalobce, jak má na mysli ust. § 65 z.č. 150/2002 Sb. Úspěšně složená maturitní zkouška je předpokladem pro výkon různých profesí, je ale také jednou ze zákonných podmínek pro přijetí ke studiu na vysoké škole. Proto rozhodování o subjektivních právech a povinnostech podle § 82 odst. 2) zmíněného zákona je rozhodováním o veřejných právech, podléhajícím soudnímu přezkumu.

Soud podle § 75 z.č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s.ř.s.) přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí, vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k následujícím závěrům.

Podle § 82 odst. 2) z.č. 561/2004 Sb. (školského zákona), ve znění účinném pro podzimní zkušební období v roce 2011, krajský úřad rozhodne o žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení (podle odstavce prvního daného ustanovení) tak, že výsledek zkoušky *změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky*, „*pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky, v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí.*“ Česká školní inspekce a Centrum při plnění úkolů podle § 80 odst. 3) téhož zákona poskytují krajskému úřadu součinnost při posuzování žádosti. Ze zákonné úpravy, platné i pro zkoušku konanou na podzim roku 2011 vyplývá, že přezkum krajským úřadem se vždy váže na výsledek zkoušky.

Výklad pojmu „právní předpisy“, který užívá citované ustanovení, je zřejmý. Jedná se o přezkum respektování náležitostí průběhu maturitní zkoušky v souladu se zákonnou úpravou ve smyslu ust. § 77 a násl. školského zákona. Přípravná fáze je upravena zejména ust. § 80 tohoto zákona. Samotný průběh maturitní zkoušky, a v dané právní věci je předmětem řízení zkouška formou písemné práce z jazyka českého, je regulován řadou zákonných ustanovení, z nichž soud za mnohé připomíná např. ust. § 78a, odst. 2) o účasti dalších osob při zkoušce a především i ust. § 80a) citovaného zákona, kterým je zajišťována korektnost průběhu zkoušky. K zákonným podmínkám přípravy a průběhu náhradní a opravné zkoušky patří i rozhodnutí Centra (§ 80 odst. 1, odst. 2) o tom, ve které škole bude zkouška vykonána.

Zákonom užitý pojem „jiné závažné nedostatky“ si zaslouží bližšího výkladu. Byť by veškeré formální (zákonné) náležitosti průběhu maturitní zkoušky, jak je vyžaduje školský zákon, byly respektovány, je nezbytné dále zkoumat, zda podmínky průběhu zkoušky zabezpečované především zadavatelem (§ 78a odst. 2 a § 40 vyhl.č. 177/2009 Sb.), byly korektní. Zákon má na mysli zejména povinnost zadavatele umožnit, aby se mohl zkoušený řádně a bez neodůvodněného a nepřiměřeného vyrušování soustředit na přípravu a vyhotovení práce (či na přípravu odpovědi), aby mu nebyly kladeny jiné překážky bránící zkoušenému v řádném soustředění na práci apod., avšak vždy v takovém rozsahu či intenzitě, že takový vadný, byť i formálně zákonný přístup, mohl mít reálně vliv na výsledek zkoušky. Jinak řečeno, musí se jednat o vady v **průběhu zkoušky**, jejichž vliv mohl být reálně natolik významný, že mohlo dojít ke ztížení možnosti řádně ověřit, zda zkoušený dosáhl cílů vzdělávání pro daný vzdělávací program (§ 73). Z citované zákonné úpravy tudíž nepochybně vyplývá, že přezkumná činnost krajského úřadu **se nemůže především omezovat jen na samotné hodnocení výsledku zkoušky řádně ustanoveným hodnotitelem, ale také na přezkum zákonnosti a korektnosti průběhu zkoušky**. I prostřednictvím přezkoumání průběhu zkoušky je možno posuzovat objektivitu výsledku, a to i v případě, kdy zákon umožňuje krajskému úřadu změnu výsledku zkoušky.

Podle § 82 odst. 1, odst. 2) školského zákona je krajský úřad oprávněn přezkoumat z podnětu podané žádosti **i výsledek** zkoušky a v této souvislosti je oprávněn výsledek zkoušky změnit. V rovině obecné by ke změně výsledku zkoušky mohl krajský úřad přistoupit jen za stavu, kdyby mohl zcela jednoznačně vyvodit z materiálů, které má k dispozici, správné hodnocení zkoušky. Je zřejmé, že by se asi jednalo o případ dosti výjimečný, spíše přichází v úvahu zrušení zkoušky a nařízení jejího opakování, jsou-li zjištěny vady předvídané zmíněným ustanovením. Soud obecně souhlasí s názorem žalovaného,

že správní orgán nemůže sám svým vlastním posouzením věci „suplovat“ činnost hodnotitele zkoušky, neboť se jedná o hodnocení odborně pedagogické a nikoli právní, prováděné k tomu určenou osobou či institucí (z.č. 563/2004 Sb.). Soud je ale přesvědčen o tom, že součástí hodnocení (klasifikace) zkoušky především z podnětu žádosti o přezkum má být i odůvodnění hodnotitele, z jakého konkrétního důvodu dospěl ke svým závěrům. Nepostačuje proto jen obecný důvody postrádající odkaz, protože v takovém případě není zřejmé (i pro potřeby krajského úřadu či soudu), jakými úvahami byl hodnotitel veden.

Jak soud zjistil z obsahu napadeného rozhodnutí krajského úřadu ze dne 17.10.2011, žalovaný se jen v obecné rovině zmiňuje o součinnosti s Centrem s tím, že žalobcova písemná práce byla hodnocena hodnotitelem, a až ve vyjádření k žalobě (které ale není součástí rozhodnutí) tvrdí, že není oprávněn klasifikaci písemné práce přezkoumávat.

Zásadní vadu ale soud shledal v následujícím postupu žalovaného. Podle § 183 odst. 1) školského zákona se správní řád (z.č. 500/2004 Sb.) nevztahuje na rozhodování i podle § 82. Ze správního řádu se proto užijí jen základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 a 3 naposled zmíněného zákona. Soud ale současně upozorňuje na ust. § 82 odst. 4) školského zákona, podle kterého má žadatel právo nahlédnout do správního spisu i v řízení o žádosti před krajským úřadem a být tak seznámen se všemi materiály, týkajícími se jeho zkoušky. To jinak řečeno znamená v řízení podle § 82 odst. 2) školského zákona i vyloučení ust. § 37, 44 a 45 z.č. 500/2004 Sb., podle kterých je správní orgán při svém rozhodování vázán rámcem podaného návrhu (žádosti). V řízení o žádosti podle 82 odst. 2) školského zákona je tudíž krajský úřad veden při své přezkumné činnosti „revizním principem“, který mu ukládá, aby na základě žádosti **vždy** přezkoumal, a to bez ohledu na výtky v žádosti uplatněné, zda při zkoušce nebyly porušeny právní předpisy nebo se nevyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh a výsledek zkoušky. V rámci přezkumné činnosti se proto nemůže spokojit jen s vymezením uplatněným v žádosti, ale je vázán rámcem přezkumu, daným ust. § 82 odst. 2 školského zákona. K tomu, aby mohl krajský úřad přezkoumat průběh zkoušky podle školského zákona a norem podzákonných, k jejichž vydání školský zákon zmocňuje (především vyhl.č.177/2009 Sb.), musí mít k dispozici dostatek příslušných podkladů. Soud nemůže vyčerpávajícím způsobem rozvádět rozsah podkladů pro rozhodnutí, za mnohé lze ale zmínit protokol o maturitní zkoušce, různá rozhodnutí a opatření škol či správních orgánů (např. určení školy podle § 78a odst. 4) školského zákona ve znění účinném v roce 2011, zdrojem mohou být i námitky, obsažené v žádosti apod. Žalovaný si jistě může vyžádat vyjádření či podklady od Centra (§ 82 odst. 2), zákon v daném ustanovení nijak neomezuje součinnost s Centrem (či s Českou školní inspekcí) jen na některé aspekty věci (např. jen na přehodnocení zkoušky).

Soud ale zjistil ze správního spisu předloženého žalovaným v řízení o žalobě, že obsahuje jen žádost D. Lukeše o přezkoumání, protokol o výsledcích zkoušky, záznam o hodnocení z 18.9.2011 s dokladem, že se žádosti nevyhovuje, a vedle počítačového dokladu již jen fotokopie písemné práce a prvopis rozhodnutí z 17.10.2011. Žalovaný krajský úřad sice v odůvodnění stručně konstatuje, že maturitní zkouška D.L proběhla v souladu se školským zákonem a zejména vyhl.č.177/2009 Sb., avšak již neodůvodňuje, na základě jakých konkrétních skutkových závěrů přijal tento závěr právní. Žalovaný krajský úřad tedy přijal své závěry, aniž měl k dispozici nezbytné podklady pro rozhodnutí. Obsah správního spisu plně tento závěr soudu podporuje.

K otázce přehodnocení výsledku písemné práce z jazyka českého nezávislým hodnotitelem je ve správním spise jen odkaz na to, že „nebyla pochopena zadaná komunikační situace“ (Zadání č.x – xx). Tento závěr hodnotitele je ale zjevně nedostatečný pro potřeby přezkumu (správním orgánem či soudem), neboť nemá ani minimální vypovídací hodnotu. Pokud zákon přiznává žalobci právo požádat o přezkoumání výsledku zkoušky příslušný krajský úřad a v řízení podle § 82 školského zákona umožňuje žadateli nahlédnout do všech písemných materiálů týkajících se jeho osoby, pak tím současně přiznává žadateli

právo být seznámen s důvody hodnocení zkoušky. Podle názoru soudu krajský úřad pochybil i v tom, že se spokojil s tímto zcela nedostatečným (strohým) vyjádřením Centra a nevyžádal si jeho podrobné stanovisko, ze kterého by bylo patrné, jaký byl smysl zadání (zde č. 7), zda zadání pokládá za tak jednoznačné, aby vylučovalo více výkladů, a proč je hodnotitel přesvědčen o tom, že smysl nebyl žadatelem pochopen.

Soud si je vědom toho, že nyní projednávaná problematika není doposud příliš frekventovaná, a proto nejsou zcela ustálena vodítka sjednocující výklad zákona při jeho aplikaci (§ 82 školského zákona). Ale i za této situace, a to i s přihlédnutím k § 183 odst. 1) školského zákona, musí soud trvat na určitých základních principech, společných pro všechna správní řízení. Jedná se o respektování základních zásad, uvedených v ust. § 2 a 3) z.č. 500/2004 Sb. V dané právní věci soud zjistil, že žalovaný rozhodl, aniž své skutkové a právní závěry opřel o potřebné důkazy, které si ani neopatřil, či jen ve zcela nedostatečném rozsahu. Rozhodnutí žalovaného je tudíž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Soudu proto nezbylo, než postupem podle § 76 odst. 1, písm. a) s.ř.s. napadené rozhodnutí bez jednání zrušit pro vady řízení a věc vrátit k dalšímu řízení žalovanému podle § 78 odst. 4) s.ř.s. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem, vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Soud neukládá, jaké konkrétní důkazy si má žalovaný opatřit, byť v jistém smyslu jejich okruh naznačil, avšak nikoli vyčerpávajícím způsobem. Proto bude na žalovaném, aby čerpal z dané důkazní situace a podle ní své další kroky řídil.

Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu náhrada nákladů řízení přísluší podle § 60 odst. 1) s.ř.s. Žalovaný krajský úřad je proto povinen ve lhůtě do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci částku 3.000,-Kč za zaplacený soudní poplatek. Jiné náklady ze spisu nevyplynuly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo

jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 13. července 2012

Mgr. Karel Kostecký, v.r.
předseda senátu